UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Vigesimatertia. Eadem verba: Dispersit superbos mente cordis sui: iuxta quorundam Patrum sententiam de Dæmonib. explicantur, nec non de omnibus superbis indiscriminatim, varijq[ue] modi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-51414

Visual Library

in Ponto, quia tamen ſtatim nō fuit præciſus, hæreticæ doctrinæ cancro partem Septemtrionis non modicam exulcerauit: Vna ſola pecus morbida erat Luther in Vitemberga, quia tamen confeſtim à grege non fuit expulſus, ingentem partē Occidentis labefactauit. O inſignem noſtræ Hiſpaniæ laudem, quod nullum vmquam genuerit Hiſpanum, nouæ ſectæ inuentorem: Hiſpanus quidem fuit Priſcilianus, non tamen hæreſis inuentor, eam enim didicit à Monacho quodam Aegyptio, Marco nomine, hęretico gnoſtico: Hæreſis Arriana ortum habuit in Alexandria, per Gothos verò in Hiſpaniam introducta, penitus tamen fuit extincta felici Regis Recaredi tempore. Vigilantium hæreticum quidam putant fuiſſe Hiſpanum, alij Gallum, hoc tamen licet in dubium vertatur, certum tamen eſt ex Gallia eam hæreſim adduxiſſe, vbi edoctus & inſtructus fuit à ſua iuuentute per plurimos annos. quod ſi in Hiſpania pullulare cœpit hæreſis, integerrimam Deiparæ Virginitatem negans, Teudus, & Pelagius Gallici hæretici illam aſportarunt, quos tamen verbo, & ſcripto acriter confutauit, & conuicit ſanctus Ildephonſus Hiſpanus Archiepiſcopus Toletanus. Ad hæc cum hæretici Albigenſes in Gallia ſuam diffunderent hæreſim, ſanctus Dominicus Hiſpanus (non ſolum Hiſpaniæ, ſed totius Eccleſiæ Catholicæ decus, & ornamentum) illos acerrimè expugnauit, & Domina Blanca Regina Galliæ, Hiſpana tamen natione, Catholicæ Fidei zelo accenſa penitus illos extinxit. Vnde Genebrardus (licet natione Gallus) veritate tamen compulſus acrimoniam conſiderans, qua Hiſpani tàm hæreticos, quàm Paganos extirpare conantur lib. 4. ſuæ Chronographiæ dixit: *quaſi Hiſpanorum opus ſit expugnare infideles, & Paganos* & ibidem paucis interpoſitis loquens de rege Hiſpaniarum Ferdinando ſubdit hæc verba: *Quo anno in perpetuum Iudæos ſuis Hiſpanicis regnis expulit, & vt hæreticos, & Mauros penitus inde euelleret, Inquiſitionis Officium inſtituit, cui etiam Rex ipſe ſubeſſet.* hæc ille. Cum autem dixit: *Inquiſitionis officium inſtituit*, ſubintelligi debet ex auctoritate à Sede Apoſtolica ad id ei cōceſſa. Ingentes igitur gratias Deo optimo Maximo referat Catholica noſtra Hiſpania, ſub Catholico per antonomaſiam Hiſpaniarum Rege Philippo Tertio, quod, vt ſponſus dixit: *vinea noſtra floruit*, cum alioquin Angliæ vinea perierit, Germania à ſingulari Apro partim depaſta lugeat, Gallia verò in permultis eius locis (proh dolor) penitus aruerit: gratias iterum immortales Hiſpania Deo referat, quod ſi quandoque (quod raro contingit) hæreſes in ea pullularunt, aduentitiæ quidem fuerunt, non ibi exortæ, continuoque illæ à vigilantiſſimis contra hæreticam prauitatem Iudicibus reſecantur, & cum earum aſſeclis comburuntur, vt ſic integra, inuiolata, ſincera, pura, ac irrefragabilis Chriſti Fides ſemper permaneat: cui ſit honor, & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

Geneb. li. 4. ſuæ Chron. anno 1492.

Cant. 2.

HOMILIA XXIIII.

Eadem verba: Diſperſit ſuperbos mente cordis ſui: iuxta quorundam Patrum ſententiam de Dæmonibus explicantur, nec non de omnibus ſuperbis indiſcriminatim, varijque modi commemorantur, quibus diuini brachij potentia illos diſperdit, & diſſipat.

D. Aug. tract. ſuper Magnif.

NOMINE *ſuperborum* B. Virginem comprehendiſſe Luciferum, & omnes eius conſortes teſtantur cum D. Auguſtino, Euſebius, Emiſſenus, dum ait: *fecit potentiam Dominus in brachio ſuo, quia Diabolum vicit, & infernum ſpoliauit.* necnon eruditus auctor Salmeron dicens: *quod ergo ait, diſperſit, ad*

Euſ. Emiſſenus hō. feriæ ſextæ ante 4. Dominicā Aduentus.

Salmer. ſuper mag. t. 3. de infantia Saluatoris.

Euthym. in c. 1. Luc.

ſuperbos & elatos Dæmones virtute brachij huius è cælo exturbatos referendum eſt, vt *interpretatur Euthymius*. Scio Theophilactũ per hos *ſuperbos* intellexiſſe malignos ſpiritus, qui Chriſti virtute, & imperio de corporibus humanis pellendi erant, vt id teſtimonium eſſet ſe ad eripiendas animas à Satanica poteſtate veniſſe; ſed verius apparet ad omnes Dæmones verba illa extendi, vt præcitati Patres volunt, & tradit D. Thomas in ſua Catena, & docuit Hugo Victorinus in hæc verba: *Fecit potentiam in brachio ſuo, quia per humilitatem filij ſui Diabolum vicit, ideo fecit potentiam in brachio ſuo. Brachium eius, filius eſt. Potentiam in brachio fecit, quia per id, quod factum eſt in ipſo, redemptum eſt, quod factum eſt ab ipſo.* Accedit, quod Dæmones ſunt ſuperbi per antonomaſiam, iuxta illud Dauidis: *ſuperbia eorum, qui te oderũt, aſcendit ſemper*: rationabiliter ergo hi Patres nomine *ſuperborum* intelligunt omnes Dæmones indiſcriminatim. A primordiis quidem creationis Angelorum, Lucifer ſupremus omnium illorum miram ſuam pulchritudinem intuens, velut alter Narciſſus, in amorem ſui exarſit, vt enim Ezechiel dixit, erat *ſignaculum ſimilitudinis, plenus ſapientia, & perfectus decore. in delitiis paradiſi Dei fuiſti.* in quibus verbis vocans illum ſignaculum ſimilitudinis, ſignificare voluit imaginem fuiſſe ad viuum beatiſſimam Triadem exprimentem; ſancta quippe, & adoranda Trinitas, magnitudo, ſapientia, & pulchritudo, eſt Pater potentia, Filius ſapientia, Spiritus ſanctus pulchritudo: Lucifer, autem ex his omnibus, hoc eſt, potentia, ſcientia, & pulchritudine plus cæteris participauit, ideo *ſignaculum ſimilitudinis* illũ Propheta appellauit. complacens igitur Lucifer in ſe ipſo, adeò intumuit, vt Ezechiel dicat: *Eleuatum eſt cor tuum, & dixiſti: Deus ego ſum, & in cathedra Dei ſedeo, & dediſti cor tuum quaſi cor Dei:* hoc eſt, nullum ſibi ſuperiorem recognoſcens, quod adeò proprium eſt Dei, vt nec de potentia Dei abſoluta alteri per naturam, aut priuilegium conuenire queat: Lucifer autem non contentus aduerſus Deum inſurrexiſſe, tentauit reliquos omnes Angelos in ſuam ſententiam trahere, cum enim eſſet plenus ſapientia, confidebat facile omnes eius ſuaſione voluntati ſuæ conſenſuros; ait enim de illo Ezechiel ſub nomine Aſſur: *Flumina eius manabant in circuitu radicum eius, & riuos ſuos emiſit ad vniuerſa ligna regionis, & multiplicata ſunt arbuſta eius, & eleuati ſunt rami eius præ aquis multis*: hoc eſt, flumina, & riuos conſilij, & doctrinæ ſuæ ad vniuerſos Angelos miſit, vt eos circumueniret; qua irrigatione arbuſta, & rami eius creuerunt, ſiquidem tertiam Angelorum partem in ſuam traxit falſam, & erroneam opinionem: *Et æmulata ſunt eum omnia ligna voluptatis, quæ erant in Paradiſo Dei*; non dixit abſolute, omnia ligna, quia non omnes Angeli illi paruerunt, ſed cum reſtrictione: *omnia ligna voluptatis*: vt ſignificaret eos ſolos angelos ei conſenſiſſe, qui gloriæ ſuæ voluptatem, non Dei honorem, & gloriam quæſiuerunt, quoſq; amplius delectabat ſeruire creaturæ, quàm Creatori. Sed heu miſerum Luciferum: heu infelices eius aſſeclas, non quidem pro votis, vt falsò ſibi futurum blandiebantur, ſed contra vota omnia illis contigit: dicebat Lucifer: *in Cælum conſcendam, ſuper aſtra Dei exaltabo ſolium meum: ſedebo in monte teſtamenti, in lateribus Aquilonis. Aſcendam ſuper latitudinem nubium, ſimilis ero altiſſimo*: ſed confeſtim mente cordis ſui diſperſus eſt, audiens ſibi dici: *veruntamẽ in infernum detraheris, in profundum laci*: neque ſolum ipſe, ſed & omnes eius ſectatores Ezechiel dicente: *ecce deductus eſt cũ lignis voluptatis ad terram vltimam.* In delitiis quidem paradiſi Dei poſiti erant pleni ſapientia, & perfecti decore; verùm quia altiora ſe quæſierunt, & ſapere tentarunt, pluſquàm oportet ſapere, deorsũ miſeri ceciderunt; & quanto velocius ad alta feſtinarunt, tantò celerius ad ima deſcenderunt. Gloriabatur Lucifer ſe eſſe Deum, qui fons eſt omnis pulchritudi-

D. Thom. in ſua Catena ſuper cap. 1. Lucæ.

Hugo Victo. in annotationibus elucidarijs ſuper magnificat.

Pſalm. 73.

Ezech. 28.

Ezech. 29.

Ezech. 31.

Ezech. 31.

Iſai. 14.

Iſaiæ 14.

Ezech. 31.

nis,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nis,& origo totius munditiæ, ipſe tamen talem mutationem ſuſtinuit, vt iam ſpiritus immundus, ſpiritus turpis, & ſordidiſſimus ſit, vt & nomina poſt lapſum ſibi impoſita apertiſſime indicant: *Satan, Diabolus, Serpens, Draco, Leuiathan, Behelzebub, Belial, Behemoth, Aſtaroth, Mammona, & Aſmodeus*: In rebellione ſua nomen accepit *Satanæ*: in caſu de cælo in infernũ, *Diaboli*: in deceptione Euæ, *Serpentis, & Draconis*: quia verò partem ſuperiorem inferiori ſubdere facit, *Leuiathan* nominatur: quia ſordidis cogitationibus mentem humanam replet, *Behelzebub* dicitur; quia æternam noſtram damnationem ardẽter deſiderat, *Belial* vocatur; quia per peccatum brutis animantibus hominem ſimilem facit, *Behemoth* appellatur; quia ad auaritiam animos excitat, & ſtimulat, *Aſtaroth* nuncupatur, & *Mammona*: ac tandem, quia per luxuriam dementat, & aufert cor, *Aſmodei* nomine ſignificatur. Ad hæc, omnes Luciferi, & ſequacium illius cogitationes potenter diſperſit, & fruſtratus eſt, & quæ contra Deum machinati ſunt, Dei brachium in illos penitus retorſit. Cogitabat Satanas, cum primum hominem ad peccatum impulit, totum humanum genus in perpetuum fore euertendum, inde tamẽ anſam ſumpſit Deus,
D. Tho. 3. p. vt docet Angelicus Doctor, adhoc vt filium ſuum mitteret; factum ex muliere,
ſd. 4. factum ſub lege, vt Pauli verbis vtar. Cogitauit Satanas Chriſtum turpi morte oc-
Ioan. 8. cidere, iuxta illud: *ille homicida erat à principio* in intentione, poſtea in executione, vt nomen, & famam eius non ſolum obſcuraret, ſed & penitus extingueret: ſed tàm longe abfuit à ſcopo, vt per mortem turpiſſimam Crucis immortalem famã clariſſimumque nomen Chriſtus Dominus ſibi comparauerit, Apoſtolo dicen-
Ad Phil. 2. te: *Propter quod & Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.* Cogitauit tandem Dæmon per martyrum frequentem necem Chriſti religionem exſecrabilem reddere, & in dies illam minuere, tamen hoc eodem medio amplius & amplius noua incrementa ſuſcipere cœpit; quia dum terra Eccleſiæ grana illa mortificata ſuſcipiebat, & illorum ſanguine irrigabatur, fœcundior fiebat, adeò vt inceſſanter noua germina quotidie pullularent, quibus Chriſtiana religio nunquam creſcere, & augeri ceſſauit; & ceſſat.

Illud tamen Chriſti victoriam aduerſus Dæmones illuſtriorem reddit, quod ſicut Dauid, vt glorioſior eſſet de gigante Goliath triumphus, non ferreis armis indutus, non haſtam vibrans, non enſem euaginans, ſed baculo, & ſaxo illum expugnauit, ita Chriſtus Dominus infirmis, & imbecillib. humanæ carnis armis diabolicas poteſtates debellauit. Solent quidem duces in prælio pugnaturi mortale corpus protegere, &, vt indemnes in hoſtes irruere poſſint, probatiſſimis armis ſe communire; è contra tamen filius Dei factitauit, qui cum eſſet naturæ immortalis, & in paleſtram cum immaniſſimo hoſte congreſſurus deſcenderet, armis mortalis ac paſſibilis carnis ſe induit, vt in ea inimicorum omnes impetus poſſet ſuſcipere, & moriendo mortẽ ipſam, & eius pariter hoſtes ſuperare. Id quod ego in ipſo Dei filio multo potentius, ac admirabilius eſſe puto, quàm ſi ipſe non moreretur. Sicut enim in tribus illis pueris longè admirabilius fuit, quod ingreſſi in caminum ignis per eum deambula- *Dan. 3.*
rent, quàm ſi eò numquam ingrederentur: Et in Iona, etiam multò admirabilius *Ionæ 2.*
fuit, quod in Cete deciderit, & nihil inde mali perpeſſus fuerit, quàm ſi abſorptus numquam fuiſſet, ſic in Dei filio maiorẽ admirationem attulit, quod mortuus mortem profligeret, quàm ſi nõ mortuus fuiſſet; in illo enim multò maiorem, quã in hoc potentiam commonſtrauit. Vnde eleganter Hugo Victorinus ſuper *Magni-* *Hugo Victo.*
ficat, dixit: *Fecit potentiam, fecit infirmita-* *in annotat.*
tem, & ipſa infirmitas potentia fuit; quia per *elucidator.*
illam victus eſt diabolus, & homo de eius po- *ſuper Magn.*
teſtate ereptus. hæc ille, ſed audi D. Augu- *D. Aug. ſu-*
ſtinum: *Sæuiens tradidit Chriſtum, ſæuiens* *per Pſal. 130.*

cruci-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

crucifixit, & crucifixo Chriſto redemptus eſt orbis terrarum. Ecce ſæuitia Diaboli Diabolo obfuit, nobis autem profuit: ſæuiendo enim, quos tenebat, amiſit. His ſimilia ſcripſit Leo Papa in hæc verba: *Claui illi, qui manus Domini pedesque transfoderant, perpetuis diabolum fixere vulneribus, & ſanctorũ pœna membrorum, inimicarum fuit interfectio poteſtatum.*

Leo Papa ſer. 10 de paßione Domini.

Euenit Diabolo in morte Chriſti illud, quod olim impijſſimo illi Aman eueniſſe legimus, qui in eodem ipſo patibulo, quod Mardochæo parauerat, ſuſpẽſus eſt.

Eſth. 7.

Parauit diabolus Crucem Chriſto, ſed non ille, inquantum Deus, ſed Diabolus, in ipſo patibulo transfixus eſt, vt enim dixit Rupertus: *Triumphante verbo, quod impaßibilis Deus eſt, & ſumpta carne in immortalitatem, quæ ad breue tempus paſſa eſt mortem, ipſum homicidam Deus viuens in ſuo machinamento ſtrangulauit.*

Ruper. l. 3. de victor. verbi Dei cap. 3.

Benè ergo de Chriſto dicit Apoſt. *Delens, quod aduerſus nos erat, chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipſum tulit de medio, affigens illud cruci, & expolians principatus, & poteſtates traduxit confidenter, palàm triumphans illos in ſemetipſo:* Ecce impletum: *diſperſit ſuperbos.* vnde de Lucifero, & eius conſortibus diuini brachij potentia triumphans in æternæ damnationis baratrum eos detrudit. vbi impletum fuit feciſſe illos cadere à *mente cordis ſui*, hoc eſt, deturbauit eos ab elatis eorum conceptibus, vanis, & futilibus cogitationibus: relatiuum enim illud *ſui* (vt Euthymius explicuit) referri debet ad ſuperbos ipſos, ita vt ſuperbi fuerint apud ſe ipſos in cogitatione cordis ſui elati; quod Græcus interpres planè aſſeruit: dum vertit: *diſsipauit ſuperbos cogitatione cordis eorum:* non tamen propter hoc abijciendam puto expoſitionem D. Auguſtini, D. Bonau. Hugonis Victorini, & Euſebij Emiſſeni, qui relatiuum *ſui* non ad ſuperbos, ſed ad Deum ipſum referũt, qui *mente cordis ſui*, hoc eſt, profundo ſuo conſilio *diſperſit ſuperbos* Dæmones, ita vt à bona Dei cogitatione, beneuoloque eius corde, quo illis fauere ſtudebat, ita diſſipati ſunt, & abiecti, vt eorum nolit in ſuum bonum recordari amplius, cogaturque ſemper contra illos indignari propter ingentia eorum peccata.

Coloſſ. 2.

Euthym. in cap. 1. Luc.

Græc. interpr. in c. 1. Luc.

D. Aug. ſuper Magnif.

D. Bonau. in c. 1. Luc.

Hugo annot. ſuper Magni.

Euſe. Emiſſ. hom. ſer. ſexta ior 4. Dom. aduentus.

Cæterum ad communem ſenſum iſtorum verborum: *diſperſit ſuperbos* accedens quo vnanimi conſenſu fere omnes Interpretes intelligunt indiſcriminatim omnes tumore ſuperbiæ inflatos, aſſero, quod cum ſapiens dixerit: *non eſt ſapientia, non eſt prudentia, non eſt conſilium contra Dominum*, variis modis infinita Dei ſapientia, & prudentia diſſipat, ac fruſtratur eorum cogitationes, & comprehendit ſapientes in aſtutia ſua: Primo quidem vi, & iure belli; mens enim malignorum, & ſuperborum eſt quaſi arx, & munitio malorum, inimicorumuè conſiliorum, & peruerſarum cogitationum, quibus ſuperbia humana, ac terrena ſapientia aduerſus Deum inſoleſcunt, & quaſi firmiſſimis munitionibus contra omnem externam potentiam ſe præmunitos exiſtimant. Hos Deus obſidet, expugnat, capit, & apprehendit omnibus humanæ induſtriæ machinis deſtructis & diſſipatis: Non enim *eſt prudentia, vel conſilium contra Dominum*. Diſpergit igitur Dominus munitiſſimos quoſque ſuperborum colles, inuadens eos bellico more & deſtruens eorum mentes & cogitationes; Verbum enim hebræum, Lachàm, ſignificat vi, & iure belli capere, à quo verbo vrbes, aut arces capi dicuntur in libris Num. Deut. & Reg. vnde in lib. Iudith: *Sic fiant & iſti Domine, qui confidunt in multitudine ſua, & in curribus ſuis, & in contis, & in ſcutis, & in ſagittis ſuis, & in lanceis gloriantur; & neſciunt, quia tu ipſe es Deus noſter, qui conteris bella ab initio. erige brachium tuum, ſicut ab initio.* & ibidem, *Dominus nomen eſt tibi, erige brachium tuum, ſicut ab initio, & allide virtutem illorum in virtute tua: Cadat virtus eorum in iracundia tua.* Solet autem Deus in hac bellica expugnatione inimicorum arma in illos retorquere, & illos propriis armis proſternere & expugnare. Et quemadmodũ

Prou. 21.

Num. 21.

Deut. 2.

2. Reg. 5. & 10.

Iudith 9.

tos-

tormentis æneis ab hoſte captis, Dux
quiſque fortiſſimus ad reliquas hoſtium
machinas expugnandas progreditur, ſic
Deus ſuperborum aſtutia & caliditate, &
eorum peruerſis cogitationibus ad eorũ
vires ſuperandas & conatus expugnan-
dos vtitur, quod eſt illuſtriſſimum victo-
riæ genus. Hoc enim nomine dixit Da-
uid, Gladium illum, quo Goliath ſupera-
1.Reg.21. uit, ſimilem non habuiſſe eò, quod ab i-
pſo hoſte detractus, hoſtem necauerit: &
Iudith 9. Iudith inquit: *Fac Domine, vt gladio proprio
eius ſuperbia amputetur.* Secundò, diſpergit
Deus ſuperbos, comprehendens illos,
quaſi iudex in fragranti (vt dicunt) deli-
Ioſue 7. cto, iuxta illud Ioſue: *Sors inuenit Achan*:
Hebraicè: *Deprehenſus eſt Achàn*: Græcè:
Oſtenſus eſt, hoc eſt, *manifeſtatus eſt*. Nec
ſæpe aliter Deus ſuperbos & aſtutos de-
prehendit, niſi abſcondita illorum conſi-
lia, & cogitationes occultas, ante oculos
omnium obijciendo. Quare per ſapien-
Sap. 2. tem impij conqueruntur: *Factus eſt nobis
in traductionem cogitationum noſtrarum, &c.
tamquam nugaces æſtimati ſumus ab illo.*
Tertio diſpergit Deus ſuperbos quaſi
reos, permittens illos captiuos, detentos,
& apprehenſos in vinculis, & laqueis ſu-
orum peccatorum, vt Salomon docuit,
Prou. 5. dicens: *Iniquitates ſuæ capiunt impium, &
funibus peccatorum ſuorum conſtringitur*:
D. Hieron. vbi D. Hieronymus ait: *Qui funibus pec-
catorum ſuorum conſtringuntur; cum inceſſa-
bili augmento ſuæ prauitatis intereunt. Qui
enim funem facit, torquẽdo ſemper, & inuol-
uendo filis fila adauget. Talis eſt fortitudo o-
perum malorum, tales libri Hæreticorum, in
quibus praua prauis nectentes, non aliud ſcri-
bendo, quàm quo ſe arctius obligent, agunt.*
hæc ille. Atque huc faciunt verba illa
Eccl. 11. Eccleſiaſtici: *Sicut enim eructant præcordia
fœtentium, & ſicut perdix inducitur in ca-
ueam, & vt caprea in laqueum; ſic & cor ſu-
perborum.* Diſpergit igitur Deus peccato-
res apprehendens illos, & conſtringens
in ſua ipſorum aſtutia, ac propriis dolis
tamquam vinculis, ſummisque difficul-
tatibus eos illaqueans, vnde ſe extricare
non facile queant; quin potius in vora-
ciſſimas æterni ignis flammas miſere in-
cidant. Quarto apprehenditur ſuperbus
in aſtutia, metaphora deducta à venato-
ribus, qui retia ex ingenio, ſeu induſtria
conficiunt ad aues, & feras illaqueandas;
ſic dicit Iſaias: *Et erit qui fugerit à voce for-* Iſai. 24.
*midinis, cadet in foueam, & qui ſe explicaue-
rit de fouea, tenebitur laqueo*: vbi Hierony-
mus exponens hanc ſententiam ait: *Cum-* D. Hier. ſu-
que ſe putauerint fugiſſe, ex alio incidentes in per c. 24.
aliud, & quocumque ſe verterint, impenden- Iſai.
tem iram Domini non euadent. Et Ieremias
ſimiliter ait: *Quia inuenti ſunt in populo meo* Ierem. 5.
*impij inſidiantes, quaſi aucupes, laqueos,
& pedicas, ad capiendos viros. ſicut decipula
plena auibus, ſic domus eorum plenæ dolo.*
vbi idem Hieronymus ait: *Quodque nos* D. Hier.
diximus, inſidiantes, quaſi aucupes, in LXX. ſup. c. 5. Ierem.
*non habetur: Aquila, & Symmachus tran-
ſtulerunt: quaſi rete aucupis, quia etiam qui
bonus inter eos videtur, & rectus, inſtar au-
cupis tendit inſidias, dum inuicem ſe venan-
tur ad mortem, & aliorum damnis, atque diſ-
pendiis, ſuas complent domos, vt impleatur
Philoſophorum illa ſententia: Omnis diues,
aut iniquus, aut hæres iniqui.* Idem innuit
Dauid: *Veruntamen propter dolos, ſeu iuxta* Pſal. 72.
dolos: vel (vt Euthymius explicat) *ob eo-
rum dolos, poſuiſti*, ſeu *paraſti eis mala*, ſeu
laqueos: Deieciſti eos, dum alleuarentur, ſeu
vt Euthymius legit, *eleuarentur*, hoc eſt,
iuxta ſuos ipſorum dolos, fraudes, aſtu-
tias, laqueos illis paras, & in ipſis ſuis
fraudibus, tamquam in margine foueæ
conſtitutos, facile eos deijcis præcipites,
inciduntque in foueam, quam aliis per
dolum, & fraudem parauerant. Et hi, qui
maxime oculati videntur, non vident la-
queos, nec foueam, in quam incauti con-
ijciunt pedes. In his verò laqueis non de-
eſt etiam ſuus cibus, & illecebra, quibus
ſicut auiculæ ineſcantur, videlicet, ſpes
lucri, honoris, & voluptatis. ſicut ſcriptũ
eſt apud Sapientem: *Creaturæ Dei in o-* Sap. 14.
*dium factæ ſunt, & in tentationem animabus
hominum, & in muſcipulam pedibus inſipien-
tium.* Idem etiam Euthymius ſuper Euthymius.

verba eiuſdem Pſalmi : *Deieciſti eos , dum eleuarentur, cum in altum iam eleuati eſſent, diuitiisque & omni felicitatis genere ſublimati, tu eos rurſus confregiſti.* Quinto diſpergit Deus ſuperbos , potenti ſua manu illos comprehendens , quantumuis alioquin longiſſime per ſuperbas ſuas cogitationes à Deo ſe ſequeſtrauerint , & fu-
Pſal. 138. gerint, iuxta illud Pſal. *Si aſſumpſero pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris: etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua* : vbi Euthymius per *pennas* potentiam illam mentis intelligit, qua humanus intellectus mouetur: *Si alis*
Euthym. ſuper Pſ. 138. (inquit) *intellectus mei in abyſſum maris peruenero, eo conſilio , vt illic ſaltem poßim à te abſcondi , potentia tua nihilominus illuc etiam me deducet, & rurſus detinebit me , hoc eſt , neque illuc etiam ſine tua potentia accedam, quin immo illo præibit me, illac iter concedet , atque illic etiam me detinebit , ita vt illuc euadere non valeam.* Sexto , & vltimo , Deus diſſipat cogitationes ſuperborum, reprehendendo illos , & arguendo : dum enim Deus conuincit illos errare, & manifeſtat ſuis dolis deceptos fuiſſe , arguit, reprehendit, & diſſipat illorum mẽtes, & conſilia , vt faciet in extrema iniquorum damnatione: vnde Salomon di-
Sap. 1. xit : *In impiorum cogitationibus interrogatio erit ; ſermonum autem illius auditio ad Deum veniet , ad correptionem iniquitatum illius.*
1. Cor. 3. quod Paulus aliis verbis ſignificauit : *Comprehendam ſapientes in aſtutia eorum* : vbi Ambroſius, Theophilactus, & Olimpiodorus legunt : *Reprehendam ſapientes,*
D Cypr. li. 3. teſtimoniorũ ad Quirinum ſeu *arguam.* quo etiam modo legit Cyprianus. facit ad idem illud Dauidis : *Do-*
Pſal. 93. *minus ſcit cogitationes hominum , quoniam vanæ ſunt* : notitia ſcilicet reprobationis,
Pſal. 118. & condemnationis : & illud : *Increpaſti ſuperbos: maledicti, qui declinant à mandatis tuis*, vbi aduerte, Deum tripliciter increpare peccantes , potenter , prudenter , & clementer ; potenter increpat peccantes ex induſtria , prudenter , peccantes ex ignorantia ; clementer , peccantes ex fragilitate , tanta eſt Dei bonitas , & clementia , cui ſit honor , & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

HOMILIA XXIV.

In eadem verba : Diſperſit ſuperbos mente cordis ſui : proponuntur tremendi modi, ex ſacris literis deprõpti, quibus Deus animam impij in hoc ſæculo diſperdit.

QVibus modis Deus animam impij diſpergat , Iſaias cap. 1. pulchra ſimilitudinum varietate ad viuum deſcribit: *Væ*, inquit, *genti peccatrici, po-* *Iſai. 1.*
pulo graui iniquitate , ſemini nequam , filiis ſceleratis : Dereliquerunt Dominum, blaſphemauerunt ſanctum Iſrael , abalienati ſunt retrorſum ſuper quo percutiam vos vltra , addentes præuaricationem ? Omne caput languidum , & omne cor mœrens. A planta pedis vſque ad verticem non eſt in eo ſanitas ; vulnus, & liuor, & plaga tumens, non eſt circumligata , nec curata medicamine , neque fota oleo. Terra veſtra deſerta , Ciuitates veſtræ ſuccenſæ igni : regionem veſtram coram vobis alieni deuorant. & deſolabitur , ſicut in vaſtitate hoſtili . Et derelinquetur filia Sion, vt vmbraculum in vinea , & ſicut tugurium in cucumerario , & ſicut ciuitas , quæ vaſtatur. hæc ibi. In quibus verbis ſeptem rebus gens peccatrix , & populus iniquitate grauis, & ſemen nequam , & filij ſcelerati apposite comparantur. Quod etiam ex comment. D. Hieron. in Iſaiam aperte colligitur. Primum ergo peccatrix anima à Deo derelicta comparatur infirmo , vlceribus pleno , atque in ſingulis corporis partibus inſanabili fere morbo confecto. Porrò peccatum eſt quoddam corpus, vt dixit Paulus : *Vt de-* *Rom. 6.*
ſtruatur corpus peccati : Deſcribamus nos huius corporis membra, & liquidò conſtabit , omnes eius partes infectas , languidas, & vlceribus plenas eſſe. Eſt ſane

Intel-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN